

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) спрямована на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності в реалізації державної політики у сфері якості освіти шляхом навчання, керівництва і наставництва, а також створення позитивного та сприятливого середовища для вирішення основних завдань, що передбачені Стратегією Національного агентства. Розбудова цього середовища на законодавчому рівні дозволить провадити дієву політику із забезпечення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин для успішного розвитку якісної освіти.

Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) Національного агентства визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення службових обов'язків членами Національного агентства та усіма особами, які залучені до діяльності Національного агентства (співробітники Секретаріату Національного агентства, представники галузевих рад, експерти з акредитації освітніх програм тощо) (далі – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти) з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

Разом з іншими документами, які регламентують політику забезпечення якості та академічної доброчесності у діяльності Національного агентства, цей Кодекс забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

При формуванні змісту Кодексу враховано вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази. У тексті Кодексу використано інформацію з відкритих електронних ресурсів – сайтів (включаючи нормативну базу) вітчизняних і закордонних закладів вищої

освіти, національних та міжнародних установ і асоціацій, освітня і наукова періодика, дані національних та міжнародних опитувань тощо.

2. ПРИНЦИПИ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин є:

- **доброчесність** – відданість учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності;
- **чесність та порядність** – системне уникнення проявів академічної недоброчесності під час реалізації власної діяльності;
- **правдивість** – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;
- **прозорість** – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;
- **законність** – дотримання кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти законів та стимулювання до цього інших;
- **повага** – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти;
- **довіра** – усі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти мають впевненість в чесності та чесноті один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності можуть бути несанкціоновано запозиченими, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано;
- **послідовне відстоювання** гідної поведінки та ідей поширення принципів академічної доброчесності в несприятливих умовах стороннього тиску;
- **справедливість** – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, позбавлене дискримінації та нечесності;
- **самовдосконалення та вдосконалення** – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти визнають важливість та

докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток;

- **відповідальність** – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;
- **сумлінність** – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;
- **професіоналізм** – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти.

3. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Не допускається під час провадження діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти вчинення дій, які матимуть наслідком вчинення порушення академічної доброчесності або порушення етики академічних взаємовідносин, в т.ч. і таких як:

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються у власній діяльності або діяльності інших учасників в процесі реалізації державної політики у сфері якості освіти;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються власної діяльності або діяльності інших учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, зокрема підробка підписів в офіційних документах;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в реалізації власної діяльності;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності чи процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти;
- **використання родинних або службових зв'язків** з метою отримання неправомірної переваги в реалізації власної діяльності;
- **академічний саботаж** – завдання шкоди, псування, затримка або непотрібне ускладнення роботи інших учасників процесу реалізації

державної політики у сфері якості освіти, навмисне знищення даних тощо;

- вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів;
- ігнорування передбачуваних порушень академічної доброчесності іншими особами, або вчинення дій, спрямованих на приховування порушення;
- використання шантажу;
- зловмисне звинувачення іншого учасника процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти в скоєнні порушення принципів академічної доброчесності.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

4. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти передбачає:

- обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності, зазначених в Кодексі;
- дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- дотримання корпоративної культури та поваги до інших учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація під час виконання службових обов'язків;
- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку інших учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників закладів вищої освіти та інших осіб, з якими здійснюється комунікація під час виконання службових обов'язків;
- негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ними відповідного реагування;

- несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;
- надання достовірної інформації про власну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності іншими учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, здобувачами вищої освіти, співробітниками закладів вищої освіти та іншими особами, з якими здійснюється комунікація під час виконання службових обов'язків;
- об'єктивне та неупереджене виконання своїх посадових обов'язків;
- протидію конформізму, захист свободи думки, засудження цензури.

5. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

5.1 За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності, основними видами якої є:

- члени Національного агентства :
  - попередження;
  - позбавлення права голосу під час засідань Національного агентства на певний термін.
- співробітники Секретаріату Національного агентства:
  - попередження;
  - виключення із складу Секретаріату Національного агентства;
- представники галузевих рад, експерти з акредитації освітніх програм тощо – припинення повноважень за вказаною посадою.

Необхідність притягнення вказаних у п. 5.1 Положення осіб до вказаних видів академічної відповідальності розглядається на засіданні Національного агентства. На засіданні Національного агентства також може бути прийнято рішення щодо застосування до цих осіб інших видів академічної відповідальності, зокрема, тих, що визначені у статті 42 Закону України «Про освіту».

5.2 Дії, в яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин можуть також бути підставою для

притягнення особи до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, встановлених законодавством. Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин може здійснюватися незалежно від притягнення її до інших видів відповідальності.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Кодекс обговорюється та затверджується на засіданні Національного агентства. Зміни і доповнення до Кодексу вносяться у тому ж порядку. Факт ознайомлення учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти з Кодексом та їх зобов'язання щодо дотримання Кодексу фіксується підписанням Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності (Додаток), яка є невід'ємною частиною цього Кодексу.

Кодекс розміщується в електронному реєстрі основної чинної нормативної бази діяльності Національного агентства.

Кодекс розглянуто та схвалено на засіданні Національного агентства,
Протокол № 2 від 25 лютого 2019 року

Голова Національного агентства

С. М. Квіт

Відповідальний за укладання Кодексу

А. Є. Артюхов